

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Totaalbeeld interbestuurlijk toezicht 2021
Portefeuillehouder	-	E. van Lente (burgemeester)
Eenheid	-	Concerncontrol
Contactpersoon	-	Jolanda Volkerink - Kanis
Contactgegevens	-	j.volkerink@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van 20 april 2021
Behandeling in raadsvergadering van 25 mei 2021

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van het totaalbeeld interbestuurlijk toezicht 2021.

Toelichting:

De provincie Overijssel is het bevoegde gezag voor naleving wet- en regelgeving op het gebied van Financiën, Wabo, Wro, Archief, Monumenten en Huisvesting statushouders. Jaarlijks stelt de provincie Overijssel de toezichtsintensiteit voor het komende jaar vast. De provincie hanteert hiervoor per onderdeel objectieve criteria, waarbij gekeken wordt naar de handelswijze van de gemeente (resultaten en ervaringen) in het voorgaande jaar. De toezichtsbevindingen voor de verschillende toezicht onderdelen worden gecombineerd tot een totaalbeeld van de gemeente. 6 april 2021 heeft Gedeputeerde Staten het totaalbeeld 2021 vastgesteld en daarmee het toezichtsregime voor 2021.

Communicatie:

Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel informeert Provinciale Staten middels een brief en publiceert de totaal beelden van de Overijsselse gemeenten op de website 'Gemeentecheck Overijssel'.

Bijlagen:

Totaalbeeld interbestuurlijk toezicht 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris
ing. S.A.D.C. van Geffen

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Dalfsen 2021

Totaalbeeld Dalfsen: groen					
Financiën	Wabo	Wro	Archief	Huisvesting statushouders	Monumenten
Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak, maar de provincie wil deze taak zoveel mogelijk vanuit partnerschap met de gemeenten oppakken. Dit sluit aan bij de uitgangspunten in de Overijsselse bestuursovereenkomsten IBT (2012) en ook bij de uitgangspunten van het landelijke traject Toekomst van het Toezicht. Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit zijn eigen rol.

Het totaalbeeld IBT is opgebouwd uit zes domeinen: Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Monumenten. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Basis voor de toetsing is het IBT kader, dat na afstemming met gemeenten in november 2019 door GS is vastgesteld. In het voorliggende totaalbeeld staan per domein de uitkomsten van de toetsing. De uitkomsten op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het integrale totaalbeeld.

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen en dit raakt daarom de IBT-domeinen Wabo, Wro en Monumenten. Zowel gemeenten als provincie bereiden zich voor op de invoering van de Wet en in 2021 gaan we eveneens bezien wat het effect van de Wet is op het IBT toetsingskader.

Corona heeft het afgelopen jaar een grote invloed op het openbaar bestuur gehad. Overheden hebben een snelle en flexibele omschakeling naar digitale taakuitvoering gemaakt. Deze nieuwe werkelijkheid is zo veel mogelijk meegenomen in de beoordeling.

Beeld van de gemeente: kleur blijft groen

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2019 en 2020 was het beeld eveneens groen.

Oranje kleuring op het domein financiën

Tot 2019 was de IBT-kleuring van Dalfsen voor financiën groen. De ontwikkelingen in het sociaal domein spelen de gemeente echter parten. De gemeente heeft hierop gereageerd door voor de tweede maal een gestructureerd proces te doorlopen om via een pakket ombuigingen tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor zal de begroting naar het zich laat aanzien in 2024 weer structureel sluitend zijn. De begroting 2021 is niet structureel en reëel in evenwicht, waardoor de gemeente oranje kleurt op dit domein.

Groene kleuring op de domeinen Wabo, Wro, Huisvesting statushouder, archief en monumenten

Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria. Voor de domeinen Wabo en Wro geldt dat er verbeterpunten worden genoemd, waar de gemeente het komende jaar aan kan werken.

Over het domein huisvesting statushouders willen we hier in zijn algemeenheid wijzen op de verhoging van de taakstelling voor 2021, die het komende jaar op gemeenten af komt en die zal worden meegewogen in de volgende totaalbeelden voor 2022. Daar willen we het komende jaar in afstemming met de gemeenten naar kijken. Dat geldt ook voor de achterstanden waar gemeenten mee worden geconfronteerd.

Gesprekken

De kleuren hebben met name een signaalfunctie. Op een domein dat rood of oranje kleurt ziet de provincie risico's waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente.

De verbeterpunten die voor een aantal groene domeinen worden genoemd zullen aan de orde komen tijdens de reguliere ambtelijke gesprekken tussen de provinciale en gemeentelijke domeintrekkers. Wanneer deze verbeterpunten niet of onvoldoende worden opgepakt kan dat het volgende jaar leiden tot een oranje kleuring op dat domein.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	<p>Beoordeling De begroting 2021 is niet structureel en reëel in evenwicht. In de meerjarenramingen wordt voldoende aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht tijdig wordt hersteld.</p> <p>Context Tot 2019 was de IBT-kleuring van Dalfsen voor financiën groen. De ontwikkelingen in het sociaal domein spelen de gemeente echter parten. De gemeente heeft hierop gereageerd door voor de tweede maal een gestructureerd proces te doorlopen om via een pakket ombuigingen tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor zal de begroting naar het zich laat aanzien in 2024 weer structureel sluitend zijn. De kleuring is evenals 2020 oranje.</p> <p>Toelichting beoordeling Naast het niet aanwezig zijn van een structureel en reëel evenwicht in de begroting 2021 constateren wij dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de meerjarenramingen 2022-2024 pas in het laatste jaar een gering overschot heeft. Bij een dergelijke financiële positie is het zaak om goed de vinger aan de pols te houden zodat, indien noodzakelijk, tijdig bijgestuurd kan worden. • u forse ombuigingen heeft verwerkt in uw begroting. De totstandkoming en onderbouwing van deze ombuigingen geven ons vertrouwen dat ze gerealiseerd zullen worden; • u, ondanks uw financiële positie, er bij deze begroting niet voor heeft gekozen om de onroerende zaakbelastingen meer dan trendmatig te verhogen. Bij de begroting 2020 heeft u wel besloten om de opbrengst onroerende zaakbelastingen voor het jaar 2021 te verhogen met 6 procent; • uw gemeente in het vastgestelde begrotingsbeeld geen rekening heeft gehouden met de mogelijke effecten van Covid-19. Om mogelijke tegenvallers op de korte termijn te kunnen opvangen heeft u wel een bestemmingsreserve gecreëerd ter grootte van 1 miljoen euro; • het sociaal domein uw aandacht vraagt vanwege oplopende kosten. U heeft inmiddels concrete maatregelen vastgesteld om die kosten neerwaarts bij te stellen; • de herijking van het gemeentefonds (naar verwachting vanaf 2023) een rol gaat spelen. In uw begroting zien wij dat de mogelijke structurele effecten daarvan als risico (paragraaf weerstandsvermogen) zijn opgenomen en niet zijn vertaald in het nu voorliggende begrotingsbeeld; • u gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2023 en 2024 een stelpost 	Oranje	<p><u>Toezichtregime oranje</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De geraamde uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft, of, 2. De geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld, en/of, 3. Er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <p><u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u></p> <ul style="list-style-type: none"> o Begroting vergt geen goedkeuring. o Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. o Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). o Monitoren van herstelmaatregelen/begrotingswijzigingen. o Het zijn van sparringpartner. o Themaonderzoeken. o Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. o Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>"Uitkomst onderzoek jeugdzorg" op te nemen. De stelpost is opgenomen in het structurele beeld van de gemeente. Het opnemen van de stelpost brengt een risico met zich mee omdat de extra middelen niet structureel zijn opgenomen in het gemeentefonds;</p> <ul style="list-style-type: none"> • de actualiteit van de beheerplannen (deels) niet op orde is. Actuele beheerplannen zijn noodzakelijk om de realiteit van de ramingen zoals deze zijn opgenomen in de begroting te kunnen beoordelen. Bij de begroting 2022 zullen wij hier extra aandacht aan schenken. 		
Wabo	<p>Beoordeling 2021 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Dalfsen groen. Er zijn nog wel verbeterpunten waar de gemeente Dalfsen het komende jaar aan kan werken.</p> <p>Verbeterpunten vorig jaar De gemeente Dalfsen is minimaal met de verbeterpunten uit het beeld 2020 aan de slag gegaan. Dit heeft voor de OD-taken geresulteerd in aanpassingen, maar voor de thuishaken heeft dit geleid tot minimale aanpassingen.</p> <p>Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2019 is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag 2019 geeft de gemeente duidelijk inzicht in de uitgevoerde activiteiten. Een overzicht van de realisatie van de doelen ontbreekt nog. Dit wordt meegenomen in het komende jaarverslag 2020. Het jaarverslag geeft inzicht in het voldoen aan de kwaliteitsverordening VTH.</p> <p>Beleidskader De gemeente Dalfsen beschikt over actueel VTH-beleid en strategieën, die ingaan op de actuele wet- en regelgeving voor zowel de thuishaken als de taken die belegd zijn bij de omgevingsdienst. Hierin staan meetbare doelen en indicatoren en de strategieën. In het beleid wordt geen inzicht gegeven in de problemen die spelen binnen de gemeente (probleemanalyse). De risicoanalyse wordt in regionaal verband opgepakt. Verwacht wordt dat de tool in de loop van 2021 gereed is. Het doel is dat de risicoanalyse wordt opgenomen in het VTH-beleidsplan en de basis voor het uitvoeringsprogramma 2022.</p> <p>Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2021 is niet tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma 2021 heeft de gemeente duidelijk inzicht gegeven in welke activiteiten zij in 2021 wil gaan uitvoeren voor de thuishaken. De gemeente Dalfsen heeft voor haar juridische taken onvoldoende capaciteit beschikbaar. Begin 2021 moet duidelijk worden welke keuzes Dalfsen hierin</p>	Groen	<p><u>Toezichtregime groen</u></p> <p><i>Inzicht in uitvoering en handhaving</i></p> <p>Sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die voldoet aan de beoordelingscriteria.</p> <p>Alle stappen van de cyclus zijn ingevuld.</p> <p><u>Intensiteit toezicht: laag</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. ○ Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>gaat maken. Het koppelen van de doelen aan de activiteiten moet nog uitgewerkt worden. In het uitvoeringsprogramma van de OD-taken zijn keuzes gemaakt voor het onderdeel toezicht & handhaving. Er wordt duidelijk aangegeven welke activiteiten er niet worden uitgevoerd. De mogelijke risico's van deze keuze zijn onvoldoende weer gegeven. Voor de geplande regionale projecten zijn voor een groot deel de uren niet inzichtelijk. Onduidelijk is of hier budget/capaciteit voor is.</p> <p>Corona In het uitvoeringsprogramma is rekening gehouden met de effecten van de coronapandemie. In het uitvoeringsprogramma zijn bij bepaalde producten een voorbehoud gemaakt in de raming van de aantallen. Deze voorbehouden hebben betrekking op de activiteiten rondom APV. Indien gedurende het jaar taken niet worden uitgevoerd dienen hiervan de consequenties te worden voorgelegd aan het college.</p> <p>Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen is uitgesteld tot 2022. In 2021 gaat Dalfsen verder met het voorbereiden op de Omgevingswet en Wkb. Voor de Wkb worden proefprojecten doorlopen. Daarnaast wordt er tijd besteed aan de nieuwe rollen en werkprocessen onder de Omgevingswet</p> <p>Verbeterpunten Voor 2021 heeft de gemeente Dalfsen de volgende verbeterpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stel het uitvoeringsprogramma 2022 tijdig vast. 2. Geef in het uitvoeringsprogramma 2022 aan hoe de activiteiten die worden uitgevoerd zijn gekoppeld en bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelen. Voor zowel thuishaken, als voor de taken die belegd zijn bij de omgevingsdienst. 3. Laat, conform voornemen, in het jaarverslag 2020 zien of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen en of deze zijn gerealiseerd. 4. Voer in 2021 een probleemanalyse uit en neem deze op in het VTH beleid. 5. Stel in 2021 een geactualiseerde risicoanalyse (Wabo-breed) vast. Neem een beleidsevaluatie op in het nieuwe VTH-beleidsplan. 6. Maak voor de geplande regionale projecten inzichtelijk of hier capaciteit/budget voor is. 		
Wro	<p>Beoordeling totaal</p> <p><u>groen:</u> De gemeente Dalfsen scoort positief op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'groen' is.</p>	Groen	<p><u>Toezichtregime Groen</u></p> <p><i>Vaststelling en actualisatie structuurvisies</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o de gemeente heeft de structuurvisies op orde (voldoet aan de hiervoor

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>Omgevings- en Structuurvisies</p> <p><u>groen:</u> De gemeente Dalfsen heeft in 2010 de Structuurvisie Kern en in 2012 de Structuurvisie Buitengebied. Onlangs is er een Structuurvisie ter inzage gelegd voor Dalfsen West. Deze zal waarschijnlijk februari 2021 vast worden gesteld door de gemeenteraad.</p> <p>Dalfsen heeft de eerste stappen al gezet voor de Omgevingsvisie en verwacht deze eind 2021 klaar te hebben.</p> <p><i>Onder een actuele Structuurvisie verstaan wij een visie die niet ouder is dan 10 jaar.</i></p> <p>Bestemmingsplannen</p> <p><u>groen:</u> De gemeente Dalfsen beschikt over actuele bestemmingsplannen voor haar gehele gemeentelijke grondgebied, waarin rekening is gehouden met de provinciale belangen.</p> <p>Toezicht en handhaving</p> <p><u>groen:</u> Het toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten de toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Dalfsen voldoende aandacht in het VTH-programma.</p> <p>Het VTH-programma 2021 geeft inzicht in hoe illegale situaties en strijdigheden opgespoord worden (gecombineerd gecontroleerd met bouwcontroles) en welke capaciteit hierop wordt ingezet.</p> <p>Verbeterpunten voor volgend jaar zijn: 1. In het VTH-programma zou concreter inzicht gegeven kunnen worden welke thema's en/of gebieden prioriteit krijgen op het gebied van handhaving van ruimtelijke plannen. 2. Zorg voor een duidelijke beschrijving hoe het toezicht op ruimtelijke ordening is vormgegeven binnen de gemeente (methodes/systematiek) en welke capaciteit hierop wordt ingezet.</p>		<p>genoemde beoordelingscriteria)</p> <p><i>Vaststelling en actualisatie bestemmingsplannen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o de gemeente heeft de bestemmingsplannen op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) of de gemeente heeft aangetoond dat de beschikbare capaciteit ingezet wordt voor de voorbereiding op het omgevingsplan. <p><i>Inzicht in nalevingstoezicht</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o Voor 1 januari van elk kalenderjaar is het door de raad geziene jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en o voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening, is het door de raad geziene jaarverslag toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en o doelen en normen zijn behaald. Er is een goede en actuele analyse van de risico's. Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. o Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. o Steekproef eens per 3 à 4 jaar.
Archief	<p>Algemeen</p> <p>De beoordeling van de gemeente Dalfsen is gebaseerd op het op 18 augustus 2020 door B&W toegezonden <i>Archief jaarverslag 2019 gemeente Dalfsen</i> (dd 26-05-2020), het op 13 juli 2020 ontvangen <i>Handboek kwaliteitszorg informatiebeheer 2020</i> en de op 2 december 2020 door B&W toegezonden <i>KPI-rapportage 2019</i> en <i>Hotspotlijst 2020</i>. Hiermee voldoet de gemeente Dalfsen aan de informatie-afspraken in het kader van het IBT.</p> <p>Oordeel</p> <p>Het informatie- en archiefbeheer is goed op orde. Dit leidt op basis van het toetsingskader tot de kleur groen.</p> <p>Hotspotmonitor</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime groen</i></p> <p><i>Zorg voor en beheer van archief op orde</i></p> <p><u>Intensiteit toezicht: laag</u> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per 3 jaar.</p> <p>Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten.</p> <p>Een groene score is uitgesloten als vastgestelde verslagen niet</p>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>In 2020 is gewerkt aan het opstellen van een hotspotlijst die op 1 december is vastgesteld door B&W. De top-3 wordt gevormd door 1) het dossier vliegveld Lelystad, 2) trace Oudleusen Hessenweg en 3) Corona-Covid-19.</p> <p>HCO De archiefruimte is op orde. Als archiefbewaarplaats is het HCO aangewezen, waarmee overgebrachte archieven eveneens goed op orde zijn. Een uitbreiding van de dienstverlening om te voorzien in het toezicht op het beheer door het HCO is niet mogelijk gebleken omdat het HCO niet langer met dienstverleningsovereenkomsten werkt. Toetreding tot de GR is nog niet aan de orde.</p> <p>Kwaliteitszorg Het kwaliteitshandboek is in 2020 geactualiseerd. Hiermee is ook vorm gegeven aan een toetsbaar kwaliteitssysteem ex art 16 Archiefregeling.</p> <p>Aansluiting bij ONS De gemeente Dalfsen heeft ervoor gekozen <i>Inkoop, I&A</i> (informatisering en automatisering) en <i>PSA</i> (personeelsdossiers) onder te brengen bij het <i>Shared Service Centrum ONS</i> in Zwolle. Voor de archiefbescheiden is in de regeling opgenomen dat de gemeente Dalfsen zorgdrager blijft.</p> <p><i>Geen bijzondere aandachtspunten voor 2021.</i></p>		<p>door gedeputeerde staten zijn ontvangen.</p>
Huisvesting statushouders	<p>Beoordeling</p> <p><u>groen:</u> De gemeente Dalfsen heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2020. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'groen' is.</p> <p><i>Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders.</i></p> <p><i>De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2021 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.</i></p>		<p><u>Toezichtregime groen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> o Voldaan aan de wettelijke taakstelling, of o Voor de eerste keer niet voldaan aan de wettelijke taakstelling, ten opzichte van de voorgaande taakstellingperiode of er is sprake van een kleine achterstand <p><u>Intensiteit toezicht: laag</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maandelijks monitoren voortgang. 2. Bij 1^e keer niet halen van de taakstelling ontvang gemeente een ambtelijke brief. Indien nodig, ambtelijk overleg waarbij informatie wordt opgevraagd en gevalideerd en afspraken worden gemaakt over inlopen achterstand.
Monumenten	<p>Op 22 februari ligt nieuwe Erfgoedverordening 2021 voor bij de Gemeenteraad. Dalfsen heeft dan een actuele erfgoedverordening. De erfgoedcommissie heeft 17 adviezen afgegeven en daarin niet afgeweken. Gemeentelijke monumenten en Rijksmonumenten zijn al vertaald naar bestemmingsplannen. Daarnaast is er een archeologische beleidskaart aanwezig.</p>		<p><u>Toezichtregime groen</u></p> <p>Voldaan aan eisen Erfgoedwet.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Monumentencommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd o Nieuw vast te stellen bestemmingplannen actueel volgens Erfgoedwet.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
			Intensiteit toezicht: laag <ul style="list-style-type: none">○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar.○ Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).